

Specht en Boom

Afgelopen maart wandelde ik weer eens temidden van de mooie bomenweelde van de Heerlijkheid Horssen nabij mijn dorp. Daar stond ik per toeval oog in oog met een drietal nog redelijk jonge en ogenschijnlijk gezonde beuken die op ooghoogte merkwaardige, zeg maar griezelige horizontaal verspreide gaten

van circa 1.5 cm doorsnee en idem diepte vertoonden in de bast, waaronder het volop lekte van vrijgekomen lentesapstroom.

De gaten lagen op onderlinge afstand van tussen de vier en de zes cm. Het vermoeden rees dat dit spechtenwerk is, maar in de Nederlandse ornithologische literatuur kon

het op heterdaad betrappen van zo'n vogel in actie!

Van Gert Fortgens ontving ik relevante informatie over het fenomeen in kwestie (pers. com.). Deze wist te melden dat een viertal Noord Amerikaanse spechtensoorten, behorend tot het geslacht *Sphyrapicus*, binnen de spechtenfamilie (*Picidae*)

Daar stond ik per toeval oog in oog met een drietal nog redelijk jonge en ogenschijnlijk gezonde beuken die op ooghoogte merkwaardige, zeg maar griezelige horizontaal verspreide gaten van circa 1.5 cm doorsnee en idem diepte vertoonden in de bast, waaronder het volop lekte van vrijgekomen lentesapstroom.

ik geen relevante informatie hieromtrent vinden. Wel vertelde NDV lid Olde Loohuis, arboretum Poort Bulten (pers. com.) dat vooral de zwarte specht, *Dryocopus martius*, voorkeur heeft voor beuken. Ornitholoog Peter Eekelder, SOVON (pers. com.) suggereerde dat de gaten in kwestie gebeiteld kunnen zijn door de middelgrote bonte specht, *Dryocopus medius*. Het wachten is natuurlijk op

bekend staan onder de Amerikaanse nickname 'Sapsuckers'. En, inderdaad beitelen die spechtensoorten op dezelfde horizontale manier in bomen als hierboven beschreven. Het gaat die vogels om het voedzame sap dat vrijkomt, en wanneer daar ook nog insecten op afkomen is de maaltijd helemaal compleet. Het lijkt er op dat de Nederlandse spechtensoort, zwarte of middelgrote bonte, in dit geval hetzelfde doel najaagt. Opnieuw de vraag: wie kan de 'boosdoener' op heterdaad

Een rijtje gaten in een Beuk

Foto: Piet Vos

Verticaal gepositioneerde gaten in

Metasequoia

Foto: Piet Vos

en wel van de stambasis af gezien, linksom ofwel tegen de klok in.

Tot slot een oproep aan de lezers van dit stukje: breng me op de hoogte van feiten, kennis en inzicht op dit nog nevelachtige terrein, waarvoor bij voorbaat veel dank. Eenmaal meer klaarheid, dan zal ik dat graag kort onder ogen laten brengen van de belangstellenden in deze kwestie. □

betrappen? Rondvraag in de ornithologische wereld en raadpleging van Nederlandse spechtenliteratuur leverde me tot dusver geen informatie over het bestaan van dit soort beetelpatronen en het hoe en waarom daarvan.

Nu wil het zijn dat enige tijd geleden een bezoeker van 'het Gogh' me wees op een serie van vijf *verticaal* ge-positioneerde gaten van wat grotere diameter op de stam van een van de twee *Meta-sequoia* aldaar. Het laagste, zo'n 250 cm hoog, en met een afstand tussen de gaten van ongeveer 60 cm. Wat mag dit zijn? Opnieuw vermoeden: spechtengaten. Ik consulteerde boompatholoog Jitze Kopinga (WUR/Alterra,

Wageningen). Deze sprak het eendere vermoeden uit: spechtenwerk, en wel, gelet op diameter en diepte van de gaten, werk van de grote bonte specht, *Dryocopus major*. Hij voegde er op grond van literatuurkennis aan toe dat alle inheemse spechten op de boven genoemde nog te determineren soort na, in de regel achtereenvolgende gaten in een boom beetelen in verticale patronen die gewoonlijk enigszins spiraliserend verlopen. Al die spechten, op de groene *Picus viridis* na, gaan bottom up te werk. De groene specht juist andersom, dus top down. De welgeteld vijf gaten lange lijn in de Moerascypres lijkt inderdaad licht te spiraliseren,